

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul X — Nr. 182

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRÂRI ȘI ALTE ACTE

Luni, 18 mai 1998

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 45 din 10 martie 1998 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 504 alin. 1 din Codul de procedură penală.....	1-4
Decizia nr. 54 din 19 martie 1998 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 52 alin. (2) din Legea nr. 69/1991 privind administrația publică locală, republicată, astfel cum a fost modificată și completată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 22/1997	5-6
Decizia nr. 56 din 24 martie 1998 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 2, art. 5 alin. (2) și ale art. 47 alin. (2) din Legea fondului cinegetic și a protecției vânatului nr. 103/1996.....	6-8

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 45 din 10 martie 1998

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 504 alin. 1 din Codul de procedură penală

Ioan Muraru — președinte
Costică Bulai — judecător
Viorel Mihai Ciobanu — judecător
Mihai Constantinescu — judecător
Nicolae Popa — judecător
Lucian Stângu — judecător
Florin Bucur Vasilescu — judecător
Romul Petru Vonica — judecător
Victor Dan Zlătescu — judecător
Ioan Griga — procuror
Mihai Paul Cotta — magistrat-asistent

Pe rol, pronunțarea asupra excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 504 din Codul de procedură penală, invocată de Borș Anton în Dosarul nr. 1.460/1997 al Tribunalului Harghita.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din data de 26 februarie 1998 și au fost consemnate în încheierea de la acea dată, când Curtea, având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat pronunțarea pentru data de 26 februarie 1998 și apoi pentru data de 10 martie 1998.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Tribunalul Harghita, prin Încheierea din 14 octombrie 1997, a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 504 din Codul de procedură penală, ridicată de Borș Anton.

În motivarea excepției se susține că dispozițiile art. 504 din Codul de procedură penală contravin prevederilor art. 48 alin. (3) din Constituție, deoarece restrâng la două situații posibilitatea acordării de despăgubiri victimelor unor erori judiciare, și anume când persoana condamnată nu a săvârșit fapta imputată sau aceasta nu există. Or, art. 48 alin. (3) din Constituție, în concordanță cu reglementările art. 3 din Protocolul nr. 7 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, instituie răspunderea patrimonială a statului pentru prejudiciile cauzate prin orice eroare judiciară săvârșită în procesele penale. În reglementarea actuală, în cazul unei condamnări pentru o faptă fără intenție infracțională, nu pot fi acordate despăgubiri, deoarece art. 504 din Codul de procedură penală nu prevede această posibilitate. Totodată se arată că sintagma „potrivit legii” din art. 48 alin. (3) din Constituție se referă la întinderea răspunderii patrimoniale a statului și nicidecum la înlăturarea răspunderii statului în ipoteza unor cazuri ce constituie erori judiciare.

Exprimându-și opinia, instanța de judecată apreciază că excepția de neconstituționalitate ridicată este fondată.

Potrivit art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, astfel cum a fost modificată prin Legea nr. 138/1997, s-au solicitat puncte de vedere președinților celor două Camere ale Parlamentului, precum și Guvernului.

În punctul de vedere al Guvernului se apreciază că excepția de neconstituționalitate privind art. 504 din Codul de procedură penală este neîntemeiată, deoarece Constituția transferă legii de procedură penală dreptul de a reglementa și determina cazurile de erori judiciare ce atrag răspunderea patrimonială a statului. Pe de altă parte, în selectarea cazurilor de acordare a despăgubirilor de către stat, art. 504 din Codul de procedură penală a avut în vedere inexistența faptei, nu și celelalte situații în care fapta nu intră sub incidența legii penale, dar poate atrage o răspundere de altă natură. Prin urmare, numai o condamnare pentru o faptă care nu există sau pe care o persoană nu a săvârșit-o poate fi considerată eroare judiciară care să atragă plata unor despăgubiri civile de către stat.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile autorului excepției, concluziile procurorului, dispozițiile legale atacate, raportate la prevederile Constituției și ale Legii nr. 47/1992, republicată, reține următoarele:

Potrivit art. 144 lit. c) din Constituție și art. 23 din Legea nr. 47/1992, Curtea Constituțională este competentă să soluționeze excepția cu care a fost legal sesizată.

Prin excepția invocată se contestă legitimitatea constituțională a art. 504 din Codul de procedură penală, însă din conținutul excepției rezultă că sunt avute în vedere doar prevederile alin. 1 al acestui articol, potrivit căruia sunt considerate erori judiciare doar situațiile în care fapta nu există sau nu a fost săvârșită de cel condamnat. De

aceea Curtea urmează să se pronunțe numai asupra prevederilor alin. 1 al art. 504 din Codul de procedură penală.

Conform dispozițiilor art. 48 alin. (3) din Constituție, „statul răspunde patrimonial, potrivit legii, pentru prejudiciile cauzate prin erorile judiciare săvârșite în procesele penale”.

Rezultă din acest text că principiul responsabilității statului față de persoanele care au suferit din cauza unei erori judiciare săvârșite în procesele penale trebuie aplicat tuturor victimelor unor asemenea erori. Circumstanțierea, „potrivit legii”, nu privește posibilitatea legiuitorului de a restrânge răspunderea statului doar la unele erori judiciare, ci stabilirea modalităților și condițiilor în care angajarea acestei răspunderi urmează a se face pentru plata despăgubirilor cuvenite. Cu alte cuvinte, potrivit normei constituționale menționate, organul legislativ nu ar putea stabili ca anumite erori judiciare, neimputabile victimei, să fie suportate de aceasta.

Soluția constituțională este în concordanță cu reglementările prevăzute în art. 3 din Protocolul nr. 7 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificată prin Legea nr. 30/1994, potrivit căreia, în cazul anulării unei condamnări definitive, pentru că un fapt nou sau recent descoperit dovedește că s-a produs o eroare judiciară, persoana care a suferit o pedeapsă din cauza acestei condamnări este despăgubită conform legii ori practicii în vigoare în statul respectiv, cu excepția cazului în care se dovedește că nedescoperirea în timp util a faptului necunoscut îi este imputabilă.

Prevederile art. 504 din Codul de procedură penală, ce fac obiectul excepției, instituie două cauze care antrenează răspunderea statului pentru erorile judiciare săvârșite în procesele penale, și anume când persoana condamnată nu a săvârșit fapta ori fapta imputată nu există. Pe cale de consecință, rezultă că această dispoziție legală exclude angajarea răspunderii statului pentru oricare altă eroare judiciară ce nu ar fi imputabilă victimei. Or, o asemenea limitare este neconstituțională, întrucât art. 48 alin. (3) din Constituție instituie numai competența legiuitorului de a reglementa despăgubirea și nu de a alege erorile judiciare pentru care statul trebuie să răspundă.

Dacă până la adoptarea Constituției răspunderea statului pentru prejudiciile cauzate prin erorile judiciare săvârșite în procesele penale a constituit numai un principiu legal, adică reglementat exclusiv prin lege, prin Constituția actuală el devine un principiu constituțional, reglementând astfel însăși competența legiuitorului în determinarea condițiilor de aplicare. Concluzia este aceeași și în interpretarea prevederilor art. 3 din protocolul sus-menționat, care, potrivit prevederilor art. 20 alin. (2) din Constituție, este aplicabil în caz de conflict cu reglementările interne existente.

Prin urmare, se constată că organul legislativ nu a pus de acord prevederile art. 504 din Codul de procedură penală cu cele ale art. 48 alin. (3) din Constituție. Dacă ar fi făcut-o, s-ar fi putut, concretizându-se dispoziția constituțională, să se reglementeze atât condițiile specifice de acordare de despăgubiri, cât și cele privind calificarea unei soluții juridice ca fiind o eroare judiciară.

Curtea Constituțională nu se poate substitui organului legislativ pentru a stabili aceste aspecte, care ar depăși statutul său constituțional, afectând rolul de legislator pozitiv al Parlamentului României, ca unică autoritate legiuitoare a țării, potrivit art. 58 alin. (1) din Constituție. De aceea, având în vedere rolul și atribuțiile Curții Constituționale,

potrivit art. 144 din Constituție și prevederilor art. 1 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, Curtea se poate pronunța numai asupra caracterului constituțional al reglementării ce face obiectul excepției.

În consecință, ținând seama că art. 504 din Codul de procedură penală instituie numai două cazuri posibile de

angajare a răspunderii statului pentru erorile judiciare săvârșite în procesele penale, rezultă că această limitare este neconstituțională față de prevederile art. 48 alin. (3) din Constituție, care nu permit o asemenea restrângere.

Ținând seama de cele arătate, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c) și al art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, cu majoritate de voturi și cu opinia separată a domnului judecător Costică Bulai,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Admite excepția invocată de Borș Anton în Dosarul nr. 1.460/1997 al Tribunalului Harghita și constată că dispozițiile art. 504 alin. 1 din Codul de procedură penală sunt constituționale numai în măsura în care nu limitează, la ipotezele prevăzute în text, cazurile în care statul răspunde patrimonial pentru prejudiciile cauzate prin erori judiciare săvârșite în procesele penale, potrivit art. 48 alin. (3) din Constituție.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 10 martie 1998.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. univ. dr. IOAN MURARU

Magistrat-asistent,
Mihai Paul Cotta

OPINIE SEPARATĂ

Consider că excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 504 din Codul de procedură penală nu poate fi admisă, pentru următoarele motive:

1. Atât dispozițiile art. 48 alin. (3) din Constituția României, cât și dispozițiile din pactele și tratatele internaționale, privitoare la drepturile fundamentale ale omului, care l-au inspirat pe legiuitorul constituant român, cum sunt cele din art. 14 pct. 6 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, adoptat de Adunarea Generală a O.N.U. la 16 decembrie 1966, sau cele din art. 3 al Protocolului nr. 7 adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, adoptat de Consiliul Europei la 22 noiembrie 1984, toate prevăd că răspunderea patrimonială a statului pentru prejudiciile cauzate prin erorile judiciare săvârșite în procesele penale are loc conform legii sau uzanței în vigoare în statul respectiv. Legea internă, la care dispozițiile menționate fac trimitere, reglementează nu numai limitele, dar și condițiile răspunderii patrimoniale a statului, precum și cazurile în care statul este exonerat de răspundere. Înseși dispozițiile din convențiile internaționale prevăd că persoana condamnată dintr-o eroare judiciară nu are drept la despăgubire din partea statului, dacă se dovedește că „nedescoperirea, în timp util, a faptului necunoscut îi este imputabilă în tot sau în parte“. În același sens este și dispoziția din art. 504 alin. 3 din Codul de procedură penală român, care prevede că „Nu are dreptul la repararea pagubei persoana care, în cursul urmăririi penale sau al judecării, cu intenție sau din culpă

gravă, a stânjenit sau a încercat să stânjenească aflarea adevărului“.

Este deci în afara discuției faptul că realizarea dreptului constituțional la repararea pagubei cauzate prin erorile judiciare săvârșite în procesele penale are loc în condițiile legii.

2. Dreptul persoanei de a fi despăgubită de stat pentru prejudiciile cauzate prin erorile judiciare săvârșite în procesele penale a fost prevăzut, pentru prima dată, ca drept constituțional fundamental, în art. 48 alin. (3) al Constituției din 1991. În legislația penală română însă acest drept a fost prevăzut, pentru prima oară, în Codul de procedură penală din anul 1936, în cartea a IV-a, titlul III, capitolul II, secțiunea a II-a intitulată „Daunele cuvenite victimelor erorilor judiciare“, cuprinzând art. 431 și 432, precum și în cartea a VI-a, titlul II, capitolul III, intitulat „Despăgubirea persoanelor deținute în prevenție pe nedrept“, cuprinzând art. 556–571.

Codul de procedură penală din anul 1968, în vigoare și în prezent, a reglementat, de asemenea, acest drept, căruia i-a consacrat întregul capitol IV din titlul IV al părții sale speciale, intitulat „Repararea pagubei în cazul condamnării sau al luării unei măsuri preventive pe nedrept“, cuprinzând art. 504–507. Este de remarcat că noile reglementări au înlăturat unele restrângeri ale acestui drept, cum era aceea din art. 566 alin. 2 din Codul de procedură penală din anul 1936, care excludea de la dreptul la despăgubire pe acela care a mai suferit condamnări în materie criminală sau corecțională.

Dispozițiile art. 504 din Codul de procedură penală, care prevăd cazurile ce dau dreptul la reparație, situațiile în care acest drept este exclus și unele consecințe ale obținerii reparației, dispoziții care fac obiectul excepției de neconstituționalitate, au fost în două rânduri modificate după 1989, și anume, o dată prin Legea nr. 32/1990, când s-a precizat că fac obiect de desdăunare prejudiciile cauzate prin orice măsură preventivă luată pe nedrept, și a doua oară prin Legea nr. 104/1992, după intrarea în vigoare a Constituției, prin care s-a adăugat la formele de reparare a erorilor judiciare socotirea ca vechime în muncă a duratei pedepsei închisorii, aplicată pe nedrept și atunci când executarea acesteia s-a făcut la locul de muncă. Nici prin această din urmă modificare legislativă, nici cu ocazia adoptării Legii nr. 141/1996 pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală nu s-a considerat necesară modificarea art. 504 din Codul de procedură penală, pentru a-l pune de acord cu prevederile Constituției.

În orice caz, nu se poate susține că, în urma acestor modificări aduse dispozițiilor legale în discuție, acestea ar mai exprima voința legiuitorului din anul 1968.

3. Din examinarea conținutului dispoziției din art. 504 alin. 1 din Codul de procedură penală rezultă că aceasta prevede dreptul la repararea de către stat a pagubei suferite pentru orice persoană care a fost condamnată definitiv, dacă în urma rejudecării cauzei s-a stabilit, prin hotărâre definitivă, că nu a săvârșit fapta imputată ori că acea faptă nu există. Dintre cele 6 cazuri prevăzute în art. 10 lit. a)–e) din Codul de procedură penală, pentru care instanța, în baza art. 11 pct. 2 lit. a) din Codul de procedură penală, pronunță achitarea inculpatului, numai achitarea pentru cazurile prevăzute în art. 10 alin. 1 lit. a) și c) angajează răspunderea patrimonială a statului. În concepția legiuitorului, numai persoana absolut nevinovată care nu a săvârșit nici o faptă ilicită care să-i atragă răspunderea penală sau extrapenală are dreptul la despăgubire din partea statului. În consecință, în art. 12 din Codul de procedură penală s-a prevăzut că, în cazurile arătate în art. 10 lit. b), d) și e), procurorul care dispune clasarea sau scoaterea de sub urmărire ori instanța de judecată care pronunță achitarea, dacă apreciază că fapta ar putea atrage măsuri ori sancțiuni, altele decât cele prevăzute de legea penală, sesizează organul competent.

În cazul prevăzut în art. 10 lit. b), atunci când se constată că fapta nu are caracter ilicit și deci nu poate atrage nici un fel de răspundere juridică a făptuitorului, aceasta echivalează cu inexistența faptei, astfel încât condamnarea pe nedrept pentru o astfel de faptă dă drept la despăgubire din partea statului, în condițiile art. 504 alin. 1 din Codul de procedură penală.

În ceea ce privește achitarea pentru cazurile prevăzute în art. 10 alin. 1 lit. b), d) și e) din Codul de procedură penală, potrivit art. 346 alin. 2 din același cod, instanța poate obliga la repararea pagubei potrivit legii civile, soluție posibilă numai dacă în sarcina condamnatului ulterior achitat s-a constatat o culpă în cauzarea prejudiciului adus persoanei dăunate.

În fine, potrivit dispoziției din art. 345 alin. 4 din Codul de procedură penală, atunci când instanța a constatat că există cazul prevăzut în art. 10 lit. b¹), o dată cu achitarea

face și aplicarea art. 18¹ alin. 3 din Codul penal, adică aplică una dintre sancțiunile cu caracter administrativ prevăzute în art. 91 din Codul penal: mustrarea, mustrarea cu avertisment sau amenda de la 100.000 lei la 1.000.000 lei.

Achitarea pe acest temei nu poate fi decât rezultatul unei aprecieri diferite a gravității faptei de către o altă instanță judecătorească. În măsura în care fapta și împrejurările în care aceasta a fost săvârșită au fost corect stabilite, deosebirile de apreciere a gradului de pericol social concret al faptei nu pot fi considerate ca erori judiciare și nu pot pune problema vreunei reparații patrimoniale.

Aceste consecințe posibile și uneori obligatorii ale achitării ulterioare a condamnatului au determinat restrângerea răspunderii materiale necondiționate a statului la cazurile prevăzute în art. 504 alin. 1 din Codul de procedură penală.

În doctrina de specialitate este însă unanim admis că, dacă cel condamnat pe nedrept a fost achitat pentru alte cazuri decât cele prevăzute în art. 504 alin. 1 din Codul de procedură penală, el poate, pe cale civilă, să obțină repararea prejudiciului de la persoanele arătate în art. 394 alin. 1 lit. b) și d) și în art. 507 din Codul de procedură penală.

4. Analiza dispozițiilor art. 504 din Codul de procedură penală dovedește că acestea nu sunt neconstituționale și nu sunt în contradicție nici cu dispozițiile din convențiile internaționale privitoare la drepturile omului. Reglementarea dreptului la despăgubire al persoanei condamnate pe nedrept, respectiv a obligației statului de a răspunde patrimonial pentru prejudiciile cauzate prin erorile judiciare săvârșite în procesele penale, s-a făcut ținându-se seama de cazurile în care, potrivit legii române, instanța pronunță achitarea, precum și de consecințele juridice ale achitării.

În ceea ce privește critica de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 504 din Codul de procedură penală, pentru că nu prevăd dreptul la repararea de către stat a pagubei și în alte cazuri în care se pronunță achitarea, aceasta nu poate fi primită, deoarece ea înseamnă critica unei omisiuni legislative. Or, Curtea Constituțională a decis, în mod constant, că acceptarea unei astfel de critici ar echivala cu transformarea instanței de contencios constituțional într-un legislator pozitiv, ceea ce ar contraveni dispozițiilor art. 58 din Constituție, care prevăd că Parlamentul este unica autoritate legiuitoare a țării (vezi, de exemplu, Decizia Curții Constituționale nr. 83 din 30 aprilie 1997, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 199 din 19 august 1997).

Fără îndoială, la o viitoare modificare a Codului de procedură penală Parlamentul va putea să dea o altă reglementare răspunderii patrimoniale a statului pentru prejudiciile cauzate prin erorile judiciare în procesele penale, ținând seama de reglementările în vigoare privitoare la cazurile în care instanțele judecătorești pronunță achitarea. Până atunci însă, dispozițiile legale în vigoare nu pot fi considerate neconstituționale.

Judecător,

prof. univ. dr. Costică Bulai

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 54
din 19 martie 1998

**referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 52 alin. (2) din Legea nr. 69/1991
privind administrația publică locală, republicată, astfel cum a fost modificată și completată
prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 22/1997**

Ioan Muraru	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Viorel Mihai Ciobanu	— judecător
Mihai Constantinescu	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Victor Dan Zlătescu	— judecător
Paula C. Pantea	— procuror
Mihai Paul Cotta	— magistrat-asistent

Pe rol, pronunțarea asupra excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 52 alin. (2) din Legea nr. 69/1991, republicată, astfel cum a fost modificată și completată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 22/1997, invocată de Primăria municipiului Brașov în Dosarul nr. 5.447/1997 al Curții de Apel Ploiești — Secția de contencios administrativ și comercial.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din data de 10 martie 1998, în prezența părților și a reprezentantului Ministerului Public, și au fost consemnate în încheierea de la acea dată, când Curtea, având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat pronunțarea pentru data de 17 martie 1998 și apoi pentru data de 19 martie 1998.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Curtea de Apel Ploiești — Secția de contencios administrativ și comercial, prin Încheierea din 19 noiembrie 1997, pronunțată în Dosarul nr. 5.447/1997, a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 52 alin. (2) din Legea nr. 69/1991, republicată și modificată, ridicată de Primăria municipiului Brașov.

În motivarea excepției se susține că art. 52 alin. (2) din Legea nr. 69/1991, republicată și modificată, este neconstituțional, deoarece prevede că din comisia de examinare constituită în vederea ocupării postului de secretar al primăriei face parte, în mod obligatoriu, și un reprezentant al președintelui consiliului județean. Această normă contravine prevederilor art. 119 și 120 din Constituție, care instituie principiul autonomiei locale și al descentralizării serviciilor publice și stabilesc că autoritățile publice prin care se realizează aceste principii sunt consiliile locale alese și primăriile aleși. Or, prezența reprezentantului președintelui consiliului județean în comisia de examinare este o dovadă a raporturilor de subordonare dintre consiliul local și consiliul județean, ceea ce contravine celor două principii menționate.

Exprimându-și opinia, instanța a considerat excepția ca neîntemeiată, apreciind că prezența în comisie a reprezentantului președintelui consiliului județean are semnificația unei garanții a corectitudinii concursului.

Potrivit art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, astfel cum a fost modificată prin Legea nr. 138/1997, s-au solicitat puncte de vedere președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului.

În punctul de vedere al Guvernului se apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, deoarece dispoziția legală criticată este de natură să asigure garanția atât a desfășurării corecte a concursului, cât și a pregătirii profesionale a celui care aspiră la această funcție și nicidecum să aducă atingere principiului autonomiei locale. Atribuțiile secretarului primăriei conferă acestuia un statut aparte, necesitând și o pregătire profesională corespunzătoare, urmând a fi testată de o comisie în măsură a se pronunța asupra pregătirii profesionale a candidatului.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile părților, concluziile procurorului, dispozițiile legale atacate, raportate la prevederile Constituției și ale Legii nr. 47/1992, republicată, reține următoarele:

În temeiul art. 144 lit. c) din Constituție și al art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, Curtea este competentă să soluționeze excepția de neconstituționalitate invocată.

Potrivit art. 52 alin. (2) din Legea nr. 69/1991, republicată și modificată, „Concursul sau examenul se organizează de către primar, potrivit legii, în termen de 30 de zile de la data la care postul a devenit vacant. Din comisia de examinare fac parte, în mod obligatoriu, câte un reprezentant al prefectului, al președintelui consiliului județean, al consiliului local și primarul. Ordinul de numire se emite în termen de cel mult 10 zile de la primirea rezultatului din partea comisiei de examinare“.

Raportând textul criticat la prevederile constituționale menționate, se constată că prezența în comisia de examinare a reprezentantului președintelui consiliului județean nu poate avea semnificația unei încălcări a principiilor constituționale prevăzute la art. 119 și 120 din legea fundamentală.

Prevederile art. 119 și 120 din Constituție consacră principiile de bază ale administrației publice din unitățile administrativ-teritoriale, și anume autonomia locală și descentralizarea serviciilor publice, precum și autoritățile administrației publice prin care se realizează acestea — consiliile locale alese și primăriile aleși.

Rezultă că dispozițiile constituționale reglementează atât principiul autonomiei locale, cu caracter fundamental în planul unităților administrativ-teritoriale, cât și autoritățile prin care el se realizează, și anume consiliile locale și primăriile aleși. Ca atare, nici o altă autoritate nu îi poate aduce atingere, inclusiv consiliul județean, despre care art. 121 alin. (1) din Constituție precizează, din punctul de vedere al atribuțiilor sale, cât și al locului său în sistemul administrației publice locale, faptul că rolul de coordonare a activității consiliilor comunale și orașenești se îndeplinește exclusiv „în vederea realizării serviciilor publice de interes județean“.

Așadar, nici în perspectiva competențelor consiliului județean prevederile constituționale nu au ca efect

afectarea principiului autonomiei locale, art. 120 și 121 din Constituție completându-se reciproc în detalierea dispozițiilor art. 119 din Constituție relative la principiul autonomiei locale și al descentralizării serviciilor publice.

Un alt aspect ce urmează a fi avut în vedere la examinarea textului art. 52 alin. (2) din Legea nr. 69/1991, republicată și modificată, este sporirea rolului autorităților publice ale consiliilor locale comunale și orașenești în realizarea principiului autonomiei locale, prin evoluția conținutului normei respective, de la adoptarea sa și până în prezent. În acest scop, s-a instituit o comisie de examinare, a cărei componență exclude orice semnificație de încălcare a autonomiei consiliului local de către reprezentantul președintelui consiliului județean. Această persoană are doar calitatea de membru în comisia respectivă, având menirea exclusivă ca, prin imparțialitatea și profesionalismul său, să contribuie,

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c) și al art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 52 alin. (2) din Legea nr. 69/1991, republicată, astfel cum a fost modificată și completată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 22 din 26 mai 1997, invocată de Primăria municipiului Brașov în Dosarul nr. 5.447/1997 al Curții de Apel Ploiești — Secția de contencios administrativ și comercial.

Definitivă.

Pronunțată în ședința publică din 19 martie 1998.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. univ. dr. IOAN MURARU

Magistrat-asistent,
Mihai Paul Cotta

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 56 din 24 martie 1998

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 2, art. 5 alin. (2) și ale art. 47 alin. (2) din Legea fondului cinegetic și a protecției vânatului nr. 103/1996

Ioan Muraru	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Viorel Mihai Ciobanu	— judecător
Mihai Constantinescu	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Victor Dan Zlătescu	— judecător
Paula C. Pantea	— procuror
Claudia Miu	— magistrat-asistent

Pe rol, pronunțarea asupra excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 2, art. 5 alin. (2) și ale art. 47 alin. (2) din Legea fondului cinegetic și a protecției vânatului nr. 103/1996, ridicată de Societatea de vânătoare „Mistrețul” în Dosarul nr. 6.173/1996 al Tribunalului Bacău.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din data de 3 martie 1998, fiind consemnate în încheierea de la acea dată, când, având nevoie de timp pentru deliberare, Curtea

alături de ceilalți membri, la alegerea candidatului cores-punzător pentru funcția de secretar al primăriei.

Tot în legătură cu excepția invocată urmează a se ține seama că aceasta are la bază refuzul președintelui Consiliului Județean Brașov de a numi un reprezentant al său pentru a face parte din comisia instituită în vederea organizării concursului sau examenului, prevăzută de Legea nr. 69/1991, pentru ocuparea postului de secretar al municipiului Brașov. Or, în acest context, problema este de aplicare a unei dispoziții legale de către instanța de judecată, iar Curtea Constituțională desfășoară un control de constituționalitate și nu unul legat de aplicarea unei dispoziții legale. În acest sens, menționăm Decizia Curții Constituționale nr. 68 din 23 noiembrie 1993, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 12 din 19 ianuarie 1994.

a amânat pronunțarea pentru data de 10 martie 1998 și apoi pentru data de 24 martie 1998.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Tribunalul Bacău, prin Încheierea din 19 mai 1997, pronunțată în Dosarul nr. 6.173/1996 al acestei instanțe, a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 2, art. 5 alin. (2) și ale art. 47 alin. (2) din Legea fondului cinegetic și a protecției vânatului nr. 103/1996.

Obiectul cauzei îl constituie acțiunea introdusă la data de 16 aprilie 1993 de Societatea de vânătoare „Mistrețul” pentru constatarea nulității contractului de dare în folosință a fondului de vânătoare nr. 40 Blăgești, încheiat între Uniunea județeană a vânătorilor și pescarilor sportivi Bacău și Regia Autonomă „Romsilva” — Filiala Bacău, pentru că în acel fond este inclusă și o suprafață de teren pe care

societatea a închiriat-o de la Primăria comunei Blăgești, județul Bacău.

În fața Tribunalului Bacău, după parcurgerea unor grade de jurisdicție, Societatea de vânatoare „Mistrețul” a ridicat excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 2, art. 5 alin. (2) și ale art. 47 alin. (2) din Legea fondului cinegetic și a protecției vânatului nr. 103/1996, la data de 19 mai 1997.

În motivarea excepției se susțin următoarele:

– dispozițiile art. 2 din Legea nr. 103/1996 contravin prevederilor art. 41 și celor ale art. 135 din Constituție, „prin care se garantează și se declară inviolabilă instituția proprietății, fundamentată în cazul de față pe reglementările art. 503, 482, 488 și 516 din Codul civil”;

– prevederile art. 5 alin. (2) din Legea nr. 103/1996 sunt în contradicție cu dreptul constituțional „la liberă asociere”;

– textul art. 47 alin. (2) din Legea nr. 103/1996 este contrar dispozițiilor art. 37 și 49 din Constituție.

În conformitate cu cerințele impuse de art. 23 alin. (4) din Legea nr. 47/1992, republicată, Tribunalul Bacău și-a exprimat opinia după cum urmează:

– dispozițiile art. 2 din Legea nr. 103/1996 nu contravin prevederilor art. 135 din Constituție, întrucât alin. (4) al acestui articol prevede că prin legi speciale pot fi declarate bunuri publice și alte bunuri și resurse. Tocmai în aplicarea acestei prevederi Legea nr. 103/1996, definind fondul cinegetic ca „resursă naturală de interes național”, declară vânatul „bun public de interes național”. Fiind astfel vânatul scos „din sfera bunurilor proprietate privată”, nu sunt încălcate nici prevederile art. 41 din Constituție referitoare la protecția proprietății private. Chiar dacă s-ar face abstracție de calificarea legală a vânatului, se opinează că, prin natura sa, vânatul nu poate constitui obiectul unui drept de accesione pentru proprietarii terenurilor pe care el viețuiește, așa cum se prevede în art. 503 din Codul civil;

– dispozițiile art. 5 alin. (2) din Legea nr. 103/1996 sunt neconstituționale, „deoarece rezultă intenția legiuitorului de a subordona activitatea asociațiilor vânătoarești și a membrilor săi unei autorități unice: Asociația Generală a Vânătorilor și Pescarilor Sportivi din România, care exercită un control în legătură cu aspecte esențiale ale activității de vânatoare”. În opinia instanței, aceste prevederi legale sunt în contradicție cu dispozițiile art. 37 din Constituție, potrivit cărora „Cetățenii se pot asocia liber în partide politice, în sindicate și în alte forme de asociere”;

– dispozițiile art. 47 alin. (2) din Legea nr. 103/1996 nu contravin prevederilor art. 37 din Constituție, întrucât aceste dispoziții legale reglementează darea în folosință a fondurilor de vânatoare, în sensul menținerii drepturilor „actualilor beneficiari contractanți”.

În scopul soluționării cauzei, în temeiul art. 53 din Legea nr. 47/1992, republicată, s-au solicitat relații în legătură cu obiectul excepției de la Asociația Generală a Vânătorilor și Pescarilor Sportivi din România. Prin Adresa nr. 31 din 14 ianuarie 1998 asociația anterior menționată a comunicat punctul său de vedere, care, în esență, este următorul:

– dispozițiile art. 2 din Legea nr. 103/1996, care prevăd că fondul cinegetic al României este „resursă naturală de interes național și internațional” și declară vânatul ca fiind „bun de interes național”, sunt constituționale, întrucât proprietatea publică, din punct de vedere al obiectului, este limitată numai la categoria bunurilor stabilite de Constituție sau de lege;

– sunt constituționale și dispozițiile art. 5 alin. (2) ale Legii nr. 103/1996, întrucât ele nu încalcă prevederile art. 37 din Constituția României, referitoare la dreptul de asociere. Afilierea organizațiilor vânătoarești la Asociația

Generală a Vânătorilor și Pescarilor Sportivi din România nu afectează principiul liberei asocieri a vânătorilor în organizații fără scop patrimonial, cu personalitate juridică, pentru că afilierea este o operație ulterioară dobândirii personalității lor juridice;

– dispozițiile art. 47 alin. (2) din Legea nr. 103/1996 nu contravin prevederilor art. 37 din Constituție și nu au, în opinia exprimată, nici o legătură cu dreptul de asociere.

În conformitate cu prevederile art. 24 din Legea nr. 47/1992, republicată, s-au solicitat puncte de vedere președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului.

În punctul de vedere al Guvernului se arată, în esență, că excepția de neconstituționalitate este nefondată pentru următoarele motive:

– cu privire la art. 2 din Legea nr. 103/1996, se consideră că acest text este constituțional, fiind rezultat din prevederile înscrise în art. 135 alin. (4) din Constituție, potrivit cărora fac obiectul exclusiv al proprietății publice bunurile acolo enumerate, precum și cele stabilite de lege. Textul nu poate fi considerat neconstituțional nici în raport cu dispozițiile art. 41 din Constituție, întrucât vânatul, prin natura sa, „constituind un bun de interes național, trebuie ocrotit, apărut și conservat, el aparținând patrimoniului natural al țării”;

– relativ la dispozițiile art. 5 alin. (2) din Legea nr. 103/1996, se arată că din analiza textului legal atacat, prin coroborare cu prevederile art. 5 alin. (1), art. 7, art. 8, art. 9, art. 26 alin. (1), (2) și (5) din aceeași lege, se desprinde ideea că „activitatea de vânatoare nu se dorește lăsată la dispoziția oricărei persoane și oricărei organizații vânătoarești, care se pot asocia sau nu și pot acționa fără nici o restricție în exercitarea drepturilor lor cu privire la fondul cinegetic”. În acest context, se susține că textul analizat este constituțional;

– în privința excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 47 alin. (2) din Legea nr. 103/1996, în raport cu prevederile art. 37 din Constituție, în punctul de vedere al Guvernului se consideră că și aceasta este neîntemeiată.

Președinții Camerei Deputaților și Senatului nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, opinia Asociației Generale a Vânătorilor și Pescarilor Sportivi din România, actele și lucrările dosarului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile părților, concluziile reprezentantului Ministerului Public, dispozițiile legale atacate, raportate la prevederile Constituției și ale Legii nr. 47/1992, republicată, reține următoarele:

Acțiunea introdusă de Societatea de vânatoare „Mistrețul” Bacău are ca obiect constatarea nulității contractului de dare în folosință a fondului de vânatoare nr. 40 Blăgești, încheiat între Uniunea județeană a vânătorilor și pescarilor sportivi Bacău și Regia Autonomă „Romsilva” – Filiala Bacău.

Prin acțiune se susține că a fost încheiat contractul cu încălcarea unor dispoziții ale Legii nr. 26/1976, motivele nulității contractului fiind următoarele:

– Regia Autonomă „Romsilva”, având în folosință numai terenuri forestiere, nu putea dispune de terenuri agricole, vii, livezi, pășuni și păduri comunale, aparținând altor proprietari;

– dispozițiile art. 3 și 6 din Legea nr. 26/1976, care introduc „un fel de servitute de vânatoare în favoarea Ministerului Economiei Forestiere pentru toate categoriile de terenuri din România, care constituie habitat de vânatoare”,

contravin garanției constituționale a dreptului de proprietate, motiv pentru care „aceste prevederi sunt implicit abrogate prin art. 150 din Constituție“;

— prevederile Legii nr. 26/1976, care stabilesc darea în folosință a fondurilor de vânătoare numai Asociației Generale a Vânătorilor și Pescarilor Sportivi din România, având caracter discriminatoriu, au fost declarate ca abrogate prin Încheierea din 12 noiembrie 1992 a Tribunalului Bacău;

— contractul este nul pentru că Asociația Generală a Vânătorilor și Pescarilor Sportivi din România, neavând statut legal de persoană juridică, nu poate fi subiect de drepturi și obligații.

Excepția de neconstituționalitate ridicată vizează dispoziții ale Legii nr. 103/1996, după cum urmează:

„Art. 2. — (1) Fondul cinegetic al României, resursă naturală de interes național și internațional, este administrat și gestionat în scopul conservării biodiversității faunei sălbatice, menținerii echilibrului ecologic, exercitării vânătorii și satisfacerii altor cerințe social-economice.

(2) Vânatul este bun public de interes național.“

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c) și al art. 23 alin. (1) și (6) din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 2, art. 5 alin. (2) și ale art. 47 alin. (2) din Legea fondului cinegetic și a protecției vânatului nr. 103/1996, ridicată de Societatea de vânătoare „Mistrețul“ Bacău în Dosarul nr. 6.173/1996 al Tribunalului Bacău.

Definitivă.

Pronunțată în ședința publică din data de 24 martie 1998.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. univ. dr. IOAN MURARU

Magistrat-asistent,
Claudia Miu

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial“, str. Izvor nr. 2–4, Palatul Parlamentului, sectorul 5, București,
cont nr. 30.98.12.301 B.C.R. — S.M.B.

Adresa pentru publicitate : Serviciul relații cu publicul și agenții economici, București,
Str. Blanduziei nr. 1, sectorul 2, telefon 211.57.30.

Tiparul : Regia Autonomă „Monitorul Oficial“, tel. 668.55.58 și 335.01.11/4028.